

ÇORLU'DA MÂZÎ

Puslu, soğuk bir aralık günü... Ali Paşa Parkı'nda oturuyorum. Termostan döktüğüm sıcak çay elimi yakıyor ama bırakamıyorum bir türlü. İçimde hasret, kavuşma, ayrılık hepsi bir arada cirit atıyor.

Seneler oldu Çorlu'ya gelmeyeli. Çocukluğumun Çorlu'su... Ninemlerin mavi kapılı, kerpiç evi... Sayvant dedikleri sundurması...Bu sundurmada kurulan salıncağım... Katırtırnağı ağaçlarında gugucuk kuşlarının yankılanan hüznü sesleri... Tekerlek jantı ve patates çuvalından yapılan ağla tuttuğumuz balıklar... Hayvancıklar can havliyle sıçrarken, benim neşeyle çığlık atmam...

Romanya'dan gelen Tatarlardan olan ninemin şûbörékleri, laska çorbası, kaşık börek, cantık ve kirdeleri... Akşam, oyundan dönünce ninemin dışarıdaki fırından ekmek çıkarması ve soğanlı kirdelerin etrafa yayılan mis kokusu...

Arkadaşlarla ikinci vakti bisiklet yarışı yapardık taa Kırkgöz Köprüsü'ne kadar. Benim vitessiz, frensiz bir bisikletim vardı. Tüm kuvvetimle pedallara asılırdım. Köprüye geldiğimizde birinci olmazdım ama geride de kalmazdım. Köprünün üstünde, kamış oltasını atıp pullu yakalayan Satılmış Amca'ya büyükler gibi selam verirdik. O da selamımızı alır, hepimizi özellikle de birinciye tebrik ederdi. Kafamızdan akan terler, sırtımızdakine karışır, küçük bir derecik halinde pantolonumuza süzülürdü. Kokudan yanımıza yaklaşılmazdı. Sonra ya Çukur Çeşme'ye ya Paşa Çeşme'sine veya Çoban Çeşme'sine gidip elimizi yüzümüzü yıkardık. Bazıları; özellikle de Sümüklü Tacî pantolonunu çıkarır, yalağa girip yıkanır. Hatta bir gün yıkanırken şaka için kıyafetlerini saklamıştı. Ne kadar yalvardıysa da yerini söylememişti. O da en sonunda bize kızıp hepimizi yalağa atmıştı. Eve gidince de annelerimizden az azar işitmemiştik.

Dedemin atlara koşumları takması ve tıngır mıngır keyifle gitmemiz hâlâ

aklımda, kalbimde, duygularımda... Bazen atları büvelek tutması ve deliler gibi kaçmaları hâlâ hatırımda.

Oturduğum yerde bu hatıralar birer vagon misali önümden geçip gidiyor. Yanımda kimse yok ki beni bu hatıralardan çekip çıkarsın. Bütün bunların mâzide kalması içimi acıtıyor, kalbimi parça parça ediyor. Dedemi, ninemi, babamı özledim. “Burnumda tütüyor” , “Burnumun direği sızlıyor” derlerdi. Bu deyimî okuldaki sözlükte de görmüştüm. Benim için bir deyimdi sadece. Burnunun direği sızlamak: (maddî- manevî) çok acı çekmek manasındaydı. Tam

öyle değilmış meğer. Gerçekten insanın burnunun direği sızlıyormuş. Bunu şu an iliklerime kadar hissediyorum, gerçekten hissediyorum.

Ali Paşa Parkı'ndaki ağaçlara bakıyorum; küçük çamların dışında hepsinin yaprakları dökük, boyunları bükük. İnsan, kâinatı kendi aynasında görürmüş. Matemli, üzgün insan kâinatı ağlar görür, neşeli insan her şeyi sevinçle güler görürmüş. Şu an her şey; taşlar, ağaçlar, kaldırımlar, oturduğum tahta bank, hepsi benimle aynı duygudalar. Hatıralar onları da sarmış, bir taraftan sevgili memleketime kavuşmanın sevinci diğer tarafta sevdiklerimi bulamamanın hüznü. İnsan bu olsa gerek: sevinç ve hüznün makinesi.

Karşımda duran heykele bakıyorum. Heybetli endamı, uzun kaftanıyla Sadrazam Ali Paşa. Seksen yaşında görünüyor. Oysa sadece kırk bir sene yaşadı. Bu kırk bir seneye neler sığdırmadı ki: hayaller, hedefler, hırs, seveda, hatalar, pişmanlık, üzüntü, hayal kırıklığı, sitem, af vs. Heykeltıraşa sinir oluyorum. İnsan, özellikle de bir sanatçı yapacağı eseri araştırmaz mı?

&

Küçük bir çocuk görüyorum, babasına dönüyor:

“Buba, öküzleri koştuk gidelim artık.”

“Tamam, kızanım, gidiyoz işte.”

Bir taraftan oğlunu inceliyor. ”Bu çocuğun gözleri bizim beyaz at gibi fıldır fıldır. Çiftçilikte hiç gözü yok çocuğun.”

Çocuğun asil bir yüzü vardı, boynu, omzu dik, bakışları hırslı. Gerçekten çiftçilikteki basitlik, sıradanlık ona uymuyordu hiç.

“ Paşa olursam Dersaadet dibimizde, senin yanına gelirim. Beni merak etmezsın buba”

Gülümsedi oğluna. Alnına dökülmüş sırma saçlarını okşadı.

“Sen Paşa ol da. Ben de gelirim evlat. Sen hele ol da.”

İmkânsız gibiydi ama aslında ne imkânsız değildi ki. Tarla sınırındaki armut ağacına baktı. Kupkuru ağaçtan sulu sulu armutların yetişmesi mümkün değildi. Ama Allah'ın gücü nelere yetmezdi. Olurdu belki. “Nice devşirme çocukları bile sadrazam olduysa. Elbette ki benim Ali'm de paşa olur inşaallah.”

Gün batarken dik omuzlu çocukla babası, öküz arabasının üstünde gölgeleri uzayarak yavaş yavaş gidiyordu.

&

Evet, olmaz olmuş ve Ali; Paşa olmuştu: Ali Paşa. Babası, Kapıcıbaşı Türkmen Kara Bayram Ağa'ya evlatlık vermişti. İlk Galata Sarayına, oradan Enderun-u Hümayun'daki Seferli Koğuşu'na, oradan da Hane- yi Hassa' ya yerleştirilmişti. Memuriyette başarıları herkesin dikkatini çekmeye başlamıştı. Derken 2. Mustafa'nın kızıyla evlenmiş ve saraya damat olmuştu. Fakir, çiftçi çocuğu; Damat Ali Paşa olmuştu. 3.Ahmet döneminde de sadrazam olmuştu. Kim bilebilirdi ki Çorlu'da çiftçi, gariban bir adamın çocuğu hem sadrazam hem de saraya damat olacak?

Her yazın, bir güzü vardır. Sadrazam Ali Paşa'nın baharı şaşaalı başlamış fakat yazı tam yaşayamadan güz gelivermişti. Sadrazam Ali Paşa, padişah 3.Ahmet'in hilafına İsveç-Rusya Savaşı'nda İsveç'in tarafını tutmuştu. Bir savaş olursa, savaş yorgunu Rusya'yı mağlup etmek kolaydı. Fakat evdeki hesap çarşıya uymamış, Rusya İsveç'i yenmişti. Sadrazamın yaptığı bu yanlışlık tüm Osmanlıyı ilgilendirdiği için 3. Ahmet kızmıştı. Araya fitnelerin de girmesiyle Ali Paşa gözden düşmüş ve Kefe'ye sürgüne gönderilmişti. Oysaki çok şey yapacaktı devleti için, milleti için, dini için... Ama olmamıştı işte...

“Olsun!” dedi, kara gözlerini yere indirirken. “Kadere iman eden, kederden emin olur. Kaderimde ne varsa onu yaşarım.”

Hakkındaki idam kararına karşı sadece acı acı gülümsedi.

“Amca! Heykel gibi durmuşsun.”

Bir ses geliyor ama rüyada gibiyim. Sesi duyuyorum ama bu dünyadan çıkamıyorum. Ali Paşa'nın yanından kendimi çıkaramıyorum.

“Amca hey! Sana söylüyorum!”

Ali Paşa konuşuyor:

“ Dersaadet'e yaptırdığımız külliye çok istifadeli oldu.”

Silkiniyorum, Ali Paşa yok. Etrafa bakıyorum. Karşımda küçük bir çocuk gülümsüyor.

“ Kaskatı kesilmişsin, öldün zannettim. Gözünü bile kırpıyordun.”

Şaşkın şaşkın çocuğu süzüyorum. Ali Paşa nereye gitti? Buralarda bir yerde olmalı.

“Ali Paşa nerede? Gördün mü onu?

Çocuk eliyle heykeli gösteriyor.

“ İşte burada ya!”

Gözlerimi kırpıştırıp, kendime geliyorum. Elimdeki çay, buz gibi olmuş. Bu olanlar geçmişe yaptığım hayalî bir yolculuk muydu? Yoksa bir rüya mıydı? Bilmiyorum.

Çocuk uzaklaşıyor. Kalkıyorum, romatizmalı bacaklarım uyuşmuş. Sarsak sarsak birkaç adım atıyorum. Biraz sonra anasına kavuşmuş bir çocuğun hüznü dolu sevinciyle Çorlu sokaklarında çocukluğumu aramaya başlayacağım.